

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a noua)

4 aprilie 2019*

„Trimitere preliminară – Achiziții publice – Încheierea unor convenții de afiliere la o casă de asigurări ocupaționale însărcinată cu administrarea contribuțiilor de solidaritate profesională – Încheiere care necesită acordul angajaților sau al reprezentanților acestora – Directiva 2014/24/UE – Articolele 49 și 56 TFUE – Principiile egalității de tratament și nediscriminării – Obligația de transparență”

În cauza C-699/17,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Verwaltungsgerichtshof (Curtea Administrativă, Austria), prin decizia din 29 noiembrie 2017, primită de Curte la 14 decembrie 2017, în procedura inițiată de

Allianz Vorsorgekasse AG,

cu participarea:

Bundestheater-Holding GmbH,

Burgtheater GmbH,

Wiener Staatsoper GmbH,

Volksoper Wien GmbH,

ART for ART Theaterservice GmbH,

fair-finance Vorsorgekasse AG,

CURTEA (Camera a noua),

compusă din doamna K. Jürimäe, președintă de cameră, și domnii D. Šváby (raportor) și N. Piçarra, judecători,

avocat general: domnul G. Pitruzzella,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Allianz Vorsorgekasse AG, de P. Pallitsch, Rechtsanwalt;

* Limba de procedură: germana.

- pentru Bundestheater-Holding GmbH, Burgtheater GmbH, Wiener Staatsoper GmbH, Volksoper Wien GmbH și ART for ART Theaterservice GmbH, de M. Oder, Rechtsanwalt;
 - pentru fair-finance Vorsorgekasse AG, de S. Heid, Rechtsanwalt;
 - pentru guvernul austriac, de G. Hesse, în calitate de agent;
 - pentru Comisia Europeană, de P. Ondrůšek și de K. Petersen, în calitate de agenți,
- având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general, pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea Directivei 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE (JO 2014, L 94, p. 65), astfel cum a fost modificată prin Regulamentul delegat (UE) 2015/2170 al Comisiei din 24 noiembrie 2015 (JO 2015, L 307, p. 5) (denumită în continuare „Directiva 2014/24”), a articolelor 49 și 56 TFUE, a principiilor egalității de tratament și nediscriminării, precum și a obligației de transparență.
- 2 Această cerere a fost prezentată în cadrul unei proceduri inițiate de Allianz Vorsorgekasse AG (denumită în continuare „Allianz”) cu privire la aplicarea normelor Uniunii Europene privind achizițiile publice încheierii între, pe de o parte, Bundestheater-Holding GmbH, Burgtheater GmbH, Wiener Staatsoper GmbH, Volksoper Wien GmbH, ART for ART Theaterservice GmbH (denumite în continuare, împreună, „societățile în cauză”) și, pe de altă parte, fair-finance Vorsorgekasse AG (denumită în continuare „fair-finance”) a unor convenții privind administrarea și plasamentul unor contribuții destinate finanțării indemnizațiilor compensatorii plătite salariaților societăților în cauză.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentul (1) al Directivei 2014/24 enunță:

„Atribuirea contractelor de achiziții publice de către sau în numele autorităților statelor membre trebuie să respecte principiile Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), mai exact libera circulație a mărfurilor, libertatea de stabilire și libertatea de a furniza servicii, precum și principiile care derivă din acestea, cum ar fi egalitatea de tratament, nediscriminarea, recunoașterea reciprocă, proporționalitatea și transparența. Cu toate acestea, pentru contractele de achiziții publice care depășesc o anumită valoare, ar trebui elaborate dispoziții pentru coordonarea procedurilor de achiziții publice naționale, pentru ca principiile respective să fie transpuse în practică și achizițiile publice să fie deschise concurenței.”

- 4 Articolul 2 alineatul (1) punctul 5 din această directivă prevede:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

[...]

5. «contracte de achiziții publice» înseamnă contracte cu titlu oneros, încheiate în scris între unul sau mai mulți operatori economici și una sau mai multe autorități contractante și care au ca obiect execuția de lucrări, furnizarea de produse sau servicii;»

5 Articolul 4 din directiva menționată, intitulat „Cuantumurile pragului”, prevede:

„Prezenta directivă se aplică achizițiilor publice a căror valoare estimată fără taxa pe valoarea adăugată (TVA) este egală sau mai mare decât următoarele praguri:

[...]

(c) 209 000 [de euro], pentru contractele de achiziții publice de produse și de servicii atribuite de autoritățile contractante regionale și locale și concursurile de proiecte organizate de aceste autorități; pragul respectiv se aplică, de asemenea, contractelor de achiziții publice de produse atribuite de autoritățile guvernamentale centrale care își desfășoară activitatea în domeniul apărării, în cazul în care respectivele contracte se referă la produse care nu sunt menționate în anexa III;

[...]”

6 Articolul 5 din Directiva 2014/24, intitulat „Metode de calculare a valorii estimate a achizițiilor”, prevede:

„(1) Calcularea valorii estimate a unei achiziții se bazează pe valoarea totală de plată, fără TVA, estimată de autoritatea contractantă, inclusiv eventualele opțiuni și reînnoiri ale contractelor, astfel cum s-a stabilit în mod explicit în documentele achiziției.

În cazul în care prevede prime sau plăți în beneficiul candidaților sau al ofertanților, autoritatea contractantă ține seama de acestea la calcularea valorii estimate a achiziției.

[...]

(13) Pentru contractele de achiziții publice de servicii, baza de calcul a valorii estimate a contractului este, după caz, următoarea:

(a) servicii de asigurări: prima plătită și alte forme de remunerare;

(b) servicii bancare și alte servicii financiare: onorarii, comisioane plătibile, dobânzi și alte forme de remunerare;

[...]

(14) Pentru contractele de achiziții publice de servicii care nu indică un preț total, baza de calcul a valorii estimate a contractului este următoarea:

(a) în cazul unor contracte pe perioadă determinată, dacă aceasta este egală cu sau mai mică de 48 de luni: valoarea totală pentru întreaga durată a contractelor;

(b) în cazul contractelor pe perioadă nedeterminată sau mai mare de 48 de luni: valoarea lunară înmulțită cu 48.”

7 Articolul 10 din această directivă, intitulat „Excluderi specifice pentru contractele de servicii”, prevede:

„Prezenta directivă nu se aplică contractelor de achiziții publice de servicii care au ca obiect:

[...]

(g) contracte de muncă;

[...]”

Dreptul austriac

8 Articolul 1 din Bundesvergabegesetz 2006 (Legea federală din 2006 privind atribuirea contractelor de achiziții publice) (BGBl. I, 17/2006), în versiunea publicată în BGBl. I, 7/2016 (denumită în continuare „BVergG 2006”), prevede:

„(1) Prezenta lege federală reglementează în special

procedurile de atribuire a contractelor de prestări în sectorul public (procedură de atribuire a contractelor de achiziții publice), și anume atribuirea de contracte de achiziții publice de executare a unor lucrări, de livrare de produse sau de prestări de servicii, precum și atribuirea unor contracte de concesiune de lucrări și de servicii de către autoritățile contractante, concursurile organizate de autoritățile contractante, atribuirea de contracte de achiziții publice de lucrări cu terți de către concesionari de lucrări care nu sunt autorități contractante și atribuirea de contracte de achiziții publice de lucrări și de servicii care nu sunt atribuite de autorități contractante, dar care sunt subvenționate de acestea (partea a 2-a),

[...]”

9 Articolul 10 din BVergG 2006, privind procedurile de atribuire excluse din domeniul de aplicare al acestei legi, prevede:

„Prezenta lege federală nu se aplică:

[...]

12. contractelor de muncă;

[...]”

10 Articolul 12 din legea menționată, privind valorile pragurilor, prevede:

„(1) În atribuirea de contracte de achiziții publice, procedurile adjudecărilor se desfășoară peste prag atunci când valoarea estimată a contractului

[...]

2. se ridică la 209 000 de euro în toate celelalte contracte de achiziții de bunuri și de servicii:

[...]”

- 11 Calcularea valorii estimate a contractului în achizițiile de servicii este precizată la articolul 16 din legea menționată după cum urmează:

„(1) În contractele de achiziții privind serviciile următoare, se va reține:

1. servicii de asigurări: prima plătită și alte forme de remunerare;
2. servicii bancare și alte servicii financiare: onorarii, comisioane plătită, dobânzi și alte forme de remunerare analoage:

[...]

(2) În contractele de servicii care nu indică niciun preț global, se va reține ca valoare estimată a contractului:

[...]

2. Contracte cu durată nedeterminată sau mai mare de 48 de luni, de 48 de ori remunerația lunară de plată.

[...]”

- 12 Articolul 3 din betriebliches Mitarbeiter- und Selbstständigenvorsorgegesetz (Legea privind regimul de asigurare aplicabil salariaților și lucrătorilor independenți) (BGBl. I, 100/2002), în versiunea publicată în BGBl. I, 34/2005 (denumită în continuare „BMSVG”), prevede:

„În sensul prezentei legi federale, se aplică următoarele definiții:

[...]

3. Drepturi dobândite la indemnizația compensatorie: drepturile unui având-cauză administrate de o casă: acestea constau în

- contribuțiile la indemnizația compensatorie plătite acestei case din care s-au dedus costurile administrative sau cel puțin drepturile dobândite la indemnizația compensatorie pentru limită de vârstă transferate acestei case din care s-au dedus costurile administrative reținute, majorate;
- dobânzile moratorii eventual plătite casei pentru contribuțiile la indemnizația compensatorie sau pentru drepturile la o indemnizație compensatorie pentru limită de vârstă, majorate;
- în orice caz, drepturile dobândite la indemnizația compensatorie eventual transferate acestei case de o altă casă, majorate;
- rezultatele obținute din plasament.

[...]”

- 13 Articolul 9 alineatele (1) și (2) din BMSVG:

„(1) Alegerea casei trebuie să intervină în termen printr-un acord la nivel de întreprindere în temeiul articolului 97 alineatul (1) punctul 1b din Arbeitsverfassungsgesetz (Legea privind raporturile de muncă) [...]

(2) Pentru lucrătorii care nu sunt reprezentați de un comitet de întreprindere, angajatorul trebuie să aleagă în timp util casa de asigurări ocupaționale, cu excepția cazului în care angajatorul a fost deja obligat să aleagă o casă de asigurări ocupaționale conform articolului 53 alineatul (1) sau a ales deja o casă de asigurări ocupaționale conform articolului 65 alineatul (1), și încheie o convenție de afiliere. Toți angajații trebuie să fie informați în scris în termen de o săptămână de la selecția prevăzută a casei de asigurări ocupaționale. În cazul în care cel puțin o treime din salariați se opune în scris selecției preconizate în termen de două săptămâni, angajatorul trebuie să propună o altă casă de asigurări ocupaționale. [...]"

14 Articolul 11 din BMSVG prevede că convenția de afiliere se va încheia între casa de asigurări ocupaționale și angajatorul care se afiliază.

15 Articolul 18 din BMSVG definește casa de asigurări ocupaționale ca fiind aceea care este abilitată să colecteze contribuțiile la indemnizația compensatorie și contribuțiile la asigurări ale lucrătorilor independenți. Acest articol prevede de asemenea că contribuțiile la indemnizația compensatorie plătite casei sunt proprietatea acesteia, care le deține și le administrează cu titlu fiduciar pentru avânzii-cauză.

16 Articolul 26 din BMSVG, intitulat „Costuri administrative”, prevede:

„(1) Casele sunt abilitate să deducă costuri administrative din contribuțiile la indemnizația compensatorie colectate. Aceste costuri administrative trebuie stabilite pentru toate contribuțiile unei case la un nivel cuprins între 1 și 3,5 % din contribuțiile la indemnizația compensatorie.

[...]

(3) Pentru plasarea activelor constituite cu titlu de indemnizație compensatorie, casele sunt abilitate

[...]

2. să rețină din randamentul plasamentelor o indemnizație pentru administrarea activelor care nu poate depăși pe fiecare exercițiu 1 % și, începând de la 1 ianuarie 2005, 0,8 % pe exercițiu din activele constituite cu titlu de indemnizație compensatorie [...]"

17 Articolul 27a din BMSVG organizează o procedură de desemnare a unei case atunci când angajatorul nu a încheiat încă o convenție de afiliere cu o casă, în termen de maximum șase luni de la începutul raportului de muncă al lucrătorului pentru care angajatorul trebuie să plătească pentru prima dată contribuții. Este sarcina organismului de asigurări de sănătate competent să îi ceară angajatorului să aleagă o casă în termen de trei luni, în caz contrar angajatorului fiindu-i desemnată o casă.

18 Articolul 29 din Arbeitsverfassungsgesetz (Legea privind raporturile de muncă) (BGBl. 22/1974), în versiunea publicată în BGBl. I, 71/2013, definește acordurile la nivel de întreprindere:

„Acordurile la nivel de întreprindere sunt convenții scrise încheiate între proprietarul întreprinderii, pe de o parte, și comitetul de întreprindere [...], pe de altă parte, în materii pentru care legea sau un contract colectiv prevăd reglementarea printr-un acord la nivel de întreprindere.”

19 Articolul 97 din Legea privind raporturile de muncă, în versiunea publicată în BGBl. I, 71/2013, prevede că acordurile la nivelul de întreprindere prevăzute la articolul 29 din această lege pot fi încheiate pentru alegerea casei de asigurări a personalului.

Litigiul principal și întrebarea preliminară

- 20 În calitate de angajatori, societățile în cauză sunt obligate în temeiul BMSVG să transfere, pentru personalul lor, o contribuție egală cu 1,53 % din remunerația lunară unei case de asigurări ocupaționale (denumită în continuare „casă de asigurări”) care administrează și plasează sumele astfel plătite. În acest scop, articolul 11 din BMSVG impune semnarea unei convenții de afiliere între casa de asigurări și angajatorul care se afiliază la aceasta. Astfel, la încetarea raportului său de muncă, lucrătorului i se acordă de către această casă o indemnizație compensatorie reprezentând în esență contribuțiile plătite, care sunt majorate cu rezultatul plasamentelor realizate și din care se scad costurile administrative percepute de casa menționată.
- 21 Astfel, în contrapartida activității sale de administrare și de plasament a contribuțiilor primite, casa de asigurări este autorizată, în temeiul articolului 26 din BMSVG, pe de o parte, să deducă costurile administrative aferente respectivelor contribuții și, pe de altă parte, să perceapă o indemnizație de administrare din rezultatul plasamentelor realizate.
- 22 Până în anul 2016, între fiecare dintre societățile în cauză și Allianz exista o convenție de afiliere. În luna februarie a anului 2016, aceste societăți au publicat, la nivel național, un anunț prin care făceau cunoscută deschiderea unei proceduri de selecție în vederea unei eventuale schimbări a casei de asigurări. Contractul de achiziții, care menționa societățile în cauză, privea încheierea unei convenții de afiliere, precum și transferul la noua casă a drepturilor dobândite la indemnizația compensatorie.
- 23 Allianz și fair-finance au prezentat o ofertă.
- 24 La 17 iunie 2016, societățile în cauză au anunțat intenția lor de a atribui acest contract societății fair-finance.
- 25 În urma cererii de anulare a deciziei de atribuire a contractului menționat, formulată de Allianz la 24 iunie 2016, societățile în cauză au retras această decizie la 29 iunie 2016, iar la 8 iulie 2016 au procedat la retragerea procedurii de atribuire a contractului de achiziții deschise în luna februarie a anului 2016.
- 26 În același timp, fiecare dintre societățile în cauză a încheiat, la 29 iunie 2016, o convenție de afiliere cu fair-finance după care a reziliat, la 30 iunie 2016, cu efect de la 31 decembrie 2016, fiecare dintre convențiile de afiliere încheiate cu Allianz.
- 27 La 29 iulie 2016, Allianz a sesizat Bundesverwaltungsgericht (Tribunalul Administrativ Federal, Austria) cu o acțiune prin care solicita constatarea nelegalității încheierii convenției de afiliere cu fair-finance de către societățile în cauză fără publicitate prealabilă și fără divulgarea deciziei de atribuire. În susținerea acestei acțiuni, Allianz a arată că încheierea convențiilor în cauză intra sub incidența BVergG 2006.
- 28 La 14 septembrie 2016, Bundesverwaltungsgericht (Tribunalul Administrativ Federal) a respins acțiunea menționată.
- 29 Allianz a introdus un recurs împotriva deciziei de respingere a aceleiași acțiuni la Verwaltungsgerichtshof (Curtea Administrativă, Austria).
- 30 Această instanță ridică, din mai multe perspective, problema aplicabilității, în cazul încheierii convențiilor în discuție în litigiul principal, a normelor Uniunii referitoare la achizițiile publice, și anume Directiva 2014/24 și normele fundamentale de procedură care decurg din Tratatul FUE.

- 31 În primul rând, instanța menționată are îndoieli cu privire la posibilitatea ca o convenție de afiliere precum cea în discuție în litigiul principal să intre sub incidența derogării referitoare la „contractul de muncă”, prevăzută la articolul 10 litera (g) din Directiva 2014/24, în condițiile în care, pentru îndeplinirea prestației sale de administrare și de plasament al contribuțiilor, casa de asigurări nu ar fi legată de angajatorul salariaților în cauză printr-un raport de subordonare. Această interpretare ar fi susținută de Hotărârea din 15 iulie 2010, Comisia/Germania (C-271/08, EU:C:2010:426), în care Curtea ar fi statuat că o convenție încheiată între un angajator și o întreprindere de asigurări, cu privire la o pensie ocupațională pentru limită de vârstă, nu ar intra sub incidența acestei derogări.
- 32 În al doilea rând, instanța de trimitere consideră că activitățile de colectare și de plasament al contribuțiilor aferente indemnizațiilor compensatorii ar trebui, pentru cele trei motive expuse în continuare, să fie calificate drept operațiuni bancare, iar nu drept activități de asigurări. *Primo*, reglementarea națională ar impune o autorizație bancară pentru desfășurarea activităților în domeniul asigurărilor ocupaționale. *Secundo*, în cadrul acestor activități, spre deosebire de o întreprindere de asigurări, casa de asigurări nu și-ar asuma niciun risc. *Tertio*, singura contraprestație a angajatorului s-ar concretiza prin prelevarea, de către această casă, a unor costuri administrative, contribuțiile plătite lunar acesteia din urmă de către angajator neconstituind o contraprestație, ci un capital care trebuie administrat. Prin urmare, luând ca bază de calcul costurile administrative reținute de casa de asigurări cu titlu de remunerație, instanța de trimitere ajunge la concluzia că valoarea contractului se ridică la 174 000 de euro și că ea nu atinge, așadar, pragul stabilit, pentru contractele de achiziții publice de servicii, la articolul 4 litera (c) din Directiva 2014/24.
- 33 În al treilea rând, instanța de trimitere se întreabă, în consecință, dacă, în speță, este necesar să fie interpretată Directiva 2014/24 sau normele fundamentale și principiile generale care decurg din tratat. În această privință, făcând referire la Hotărârea din 5 aprilie 2017, Borta (C-298/15, EU:C:2017:266), aceasta consideră că există un interes cert al Uniunii ca, pentru a evita, pe viitor, divergențe de interpretare, această directivă să facă obiectul unei interpretări uniforme. Astfel, aceasta arată că descrierea operațiunilor economice care figurează în BVergG 2006 este uniformă pentru toate contractele, indiferent dacă ating sau nu pragul stabilit, și că ea se inspiră din dispozițiile Directivei 2014/24, după cum ar reieși din expunerea de motive care figurează în proiectul de lege prezentat în vederea adoptării BVergG 2006.
- 34 În orice caz, chiar dacă pragurile prevăzute de Directiva 2014/24 nu sunt atinse, instanța de trimitere consideră că se impune să se facă referire la articolele 49 și 56 TFUE, la principiile egalității de tratament și nediscriminării, precum și la obligația de transparență. În această privință, făcând referire la jurisprudență, instanța de trimitere deduce existența, în speță, a unui interes transfrontalier cert, având în vedere valoarea contractului, natura acestuia și natura activității de administrare și de plasament al contribuțiilor în discuție în litigiul principal, care nu necesită prezența fizică a unui personal.
- 35 În al patrulea rând, instanța de trimitere are îndoieli în privința posibilității de a califica încheierea unei convenții de afiliere cu o casă de asigurări drept „achiziție publică”, în sensul articolului 1 alineatul (2) din Directiva 2014/24. În măsura în care alegerea acestei case trebuie să intervină printr-un acord la nivel de întreprindere încheiat între angajator și personalul reprezentat de comitetul de întreprindere, acesta din urmă ar putea refuza încheierea acordului preconizat de angajator în calitatea sa de autoritate contractantă. În lipsa unui acord între angajator și comitetul de întreprindere, alegerea casei de asigurări ar fi efectuată în cele din urmă de un organ de conciliere ad-hoc, conform articolului 27a din BMSVG.
- 36 În consecință, făcând referire la Hotărârea din 15 iulie 2010, Comisia/Germania (C-271/08, EU:C:2010:426), instanța de trimitere exprimă îndoieli în privința aplicabilității dreptului achizițiilor publice în împrejurări precum cele în discuție în litigiul principal.

- 37 În aceste condiții, s-ar impune fie ca comitetului de întreprindere să îi fie recunoscută calitatea de autoritate contractantă, ceea ce nu ar fi prevăzut nici de dreptul național, nici de dreptul Uniunii, fie să se admită că angajatorul este ținut de alegerea casei de asigurări în urma procedurii de atribuire, ceea ce ar avea drept consecință împiedicarea instituirii unui dialog social între angajator și comitetul de întreprindere.
- 38 În acest context, Verwaltungsgerichtshof (Curtea Administrativă) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Dispozițiile Directivei 2014/24[...], precum și articolele 49 și 56 TFUE și principiile egalității de tratament, nediscriminării și transparenței care decurg din acestea pentru achizițiile publice se aplică în cazul contractelor încheiate între o autoritate contractantă și casele de asigurări ocupaționale care au ca obiect administrarea și plasamentul contribuțiilor cu caracter remunerator, dacă pentru încheierea contractului și, așadar, pentru alegerea casei de asigurări este necesar acordul lucrătorilor sau al reprezentanților lor, fără ca acest lucru să se poată face, prin urmare, doar de către autoritatea contractantă?”

Cu privire la întrebarea preliminară

- 39 Întrucât întrebarea adresată vizează atât Directiva 2014/24, cât și normele fundamentale care decurg din tratat, și pentru a oferi un răspuns util pentru soluționarea litigiului principal, trebuie să se determine, cu titlu introductiv, normele aplicabile unei convenții de afiliere precum cea în discuție în litigiul principal.
- 40 În această privință, din decizia de trimitere reiese că contractul în discuție în litigiul principal are o valoare estimată de 174 000 de euro, care este inferioară pragului de 209 000 de euro, stabilit la articolul 4 litera (c) din Directiva 2014/24. În consecință, această directivă nu este aplicabilă acestui contract (Hotărârea din 5 aprilie 2017, Borta, C-298/15, EU:C:2017:266, punctul 30 și jurisprudența citată).
- 41 Instanța de trimitere consideră însă că Curtea rămâne competentă să răspundă la întrebarea adresată și că interpretarea dispozițiilor directivei menționate este justificată pentru motivul că, astfel cum ar reieși din expunerea de motive a proiectului de lege prezentat în vederea adoptării BVergG 2006, această lege ar descrie în mod uniform toate contractele, indiferent dacă valoarea lor este inferioară sau superioară pragurilor, și s-ar inspira din dispozițiile Directivei 2014/24.
- 42 În această privință, din jurisprudența reiese că, atunci când o reglementare națională se conformează, pentru soluționarea unor situații care nu sunt acoperite de un anumit act al Uniunii, soluțiilor reținute de actul menționat, există un interes cert al Uniunii ca, pentru evitarea unor viitoare divergențe de interpretare, dispozițiile preluate din actul amintit să primească o interpretare uniformă (Hotărârea din 5 aprilie 2017, Borta, C-298/15, EU:C:2017:266, punctul 33 și jurisprudența citată).
- 43 Astfel, interpretarea dispozițiilor unui act al Uniunii în situații care nu intră în domeniul de aplicare al acestuia se justifică atunci când aplicabilitatea acelor dispoziții în privința unor asemenea situații a fost determinată de dreptul național în mod direct și necondiționat pentru a asigura un tratament identic acestor situații și situațiilor care intră în domeniul de aplicare menționat (Hotărârea din 5 aprilie 2017, Borta, C-298/15, EU:C:2017:266, punctul 34 și jurisprudența citată).
- 44 Potrivit informațiilor oferite de instanța de trimitere, nu aceasta pare să fie însă situația în cauza principală.

- 45 Astfel, nici din decizia de trimitere, nici din dosarul prezentat Curții nu reiese că BVergG 2006 ar face ca Directiva 2014/24 să fie în mod direct și necondiționat aplicabilă contractelor de achiziții publice a căror valoare nu atinge pragul relevant prevăzut la articolul 4 litera (c) din această directivă.
- 46 Deși expunerea de motive a proiectului de lege prezentat pentru adoptarea BVergG 2006 face trimitere la directiva menționată, această simplă trimitere nu poate fi suficientă pentru a stabili și a caracteriza legătura directă și necondiționată impusă.
- 47 Prin urmare, este necesar să se considere că instanța de trimitere nu a comunicat Curții elementele care să permită să se considere că legiuitorul național a efectuat o trimitere directă și necondiționată la Directiva 2014/24.
- 48 Rezultă că, ținând seama de valoarea contractului în discuție în litigiul principal, nu este necesar ca la întrebarea adresată să se răspundă în raport cu Directiva 2014/24.
- 49 Cu toate acestea, în ceea ce privește un contract care, având în vedere valoarea sa, nu intră în domeniul de aplicare al Directivei 2014/24, trebuie să se țină seama de normele fundamentale și de principiile generale din tratat, în special de articolele 49 și 56 TFUE și de principiile egalității de tratament și nediscriminării, precum și de obligația de transparență care decurg din acestea, în măsura în care contractul vizat prezintă un interes transfrontalier cert (Hotărârea din 5 aprilie 2017, Borta, C-298/15, EU:C:2017:266, punctul 36).
- 50 În această privință, un contract poate prezenta un asemenea interes având în vedere printre altele valoarea sa de o anumită importanță, coroborată cu locul executării prestațiilor, sau caracteristicile sale specifice (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 aprilie 2015, Enterprise Focused Solutions, C-278/14, EU:C:2015:228, punctul 20, și Hotărârea din 19 aprilie 2018, Oftalma Hospital, C-65/17, EU:C:2018:263, punctul 40). Instanța de trimitere este cea căreia îi revine sarcina să aprecieze existența unui asemenea interes (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 iulie 2014, Consorzio Stabile Libor Lavori Pubblici, C-358/12, EU:C:2014:2063, punctul 25).
- 51 În speță, instanța de trimitere consideră că existența unui interes transfrontalier cert este stabilită făcând referire, pe de o parte, la valoarea semnificativă a contractului, care este apropiată de pragul stabilit la articolul 4 litera (c) din Directiva 2014/24, și, pe de altă parte, la natura prestațiilor de administrare și de plasament al contribuțiilor în discuție în litigiul principal, care nu impune nicio prezență fizică a personalului sau utilajelor în Austria, aceste prestații putând fi efectuate la distanță.
- 52 Prin urmare, se impune ca la întrebarea adresată să se răspundă în lumina normelor fundamentale și a principiilor generale care decurg din tratat, în special a articolelor 49 și 56 TFUE.
- 53 În consecință, se impune ca întrebarea adresată să fie înțeleasă ca privind în esență aspectul dacă articolele 49 și 56 TFUE, principiile egalității de tratament și nediscriminării, precum și obligația de transparență trebuie interpretate în sensul că sunt aplicabile încheierii unei convenții de afiliere între un angajator, organism de drept public, și o casă de asigurări ocupaționale, în vederea administrării și a plasamentului contribuțiilor destinate finanțării indemnizațiilor compensatorii plătite salariaților acestui angajator, chiar dacă încheierea unei asemenea convenții nu este rezultatul exclusiv al voinței angajatorului, ci impune acordul fie al personalului, fie al comitetului de întreprindere.
- 54 Mai exact, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă, în speță, exercitarea dreptului de codecizie de către un comitet de întreprindere, conform articolului 9 alineatul (1) din BMSVG, sau a unui drept de opoziție al unei treimi din personal în ipoteza în care nu există un comitet de întreprindere, conform articolului 9 alineatul (2) din legea menționată, este susceptibilă să scoată încheierea unei convenții de afiliere precum cea în discuție în litigiul principal de sub incidența normelor fundamentale care decurg din tratat și care sunt aplicabile contractelor de achiziții publice.

- 55 Este necesar să se arate că dreptul de codecizie de care dispune comitetul de întreprindere cu ocazia alegerii casei de asigurări, conform articolului 9 alineatul (1) din BMSVG, precum și dreptul de opoziție al unei treimi din personal cu ocazia acestei alegeri, conform articolului 9 alineatul (2) din această lege, constituie două expresii ale dreptului fundamental de negociere colectivă.
- 56 Or, Curtea a statuat că caracterul fundamental al dreptului de negociere colectivă, astfel cum figurează acesta la articolul 28 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, nu poate, ca atare, să aibă drept consecință exonerarea automată a unui angajator de obligația de a respecta normele privind achizițiile publice care decurg din tratat. Astfel, nu se poate considera ca inerent exercitării înseși a dreptului de negociere colectivă să se aducă atingere normelor fundamentale care decurg din tratat și care privesc domeniul contractelor de achiziții publice (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 iulie 2010, Comisia/Germania, C-271/08, EU:C:2010:426, punctele 41 și 47).
- 57 Rezultă că împrejurarea că atribuirea unui contract decurge dintr-o convenție colectivă nu implică, în sine, excluderea acestuia din domeniul de aplicare al normelor aplicabile contractelor de achiziții publice (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 iulie 2010, Comisia/Germania, C-271/08, EU:C:2010:426, punctul 50).
- 58 Se impune ca în cauza principală să se facă aplicarea acestor principii. Astfel, argumentul potrivit căruia societățile în cauză nu au putut lua decizia lor în mod autonom, din moment ce comitetele de întreprindere dispun de un drept de codecizie în temeiul articolului 9 alineatul (1) din BMSVG, iar personalul dispune de un drept de opoziție, conform articolului 9 alineatul (2) din legea menționată, nu poate deosebi cauza principală de cea în care s-a pronunțat Hotărârea din 15 iulie 2010, Comisia/Germania (C-271/08, EU:C:2010:426), în care era în discuție un regim de pensii pentru limită de vârstă. În această din urmă cauză, autonomia decizională a autorităților contractante era repusă în discuție întrucât acestea din urmă, în temeiul convenției colective aplicabile, nu își puteau exprima în mod liber preferința pentru un anumit ofertant. Răspunzând la această argumentație, Curtea a considerat că era însă suficient ca angajatorii în cauză să fi putut exercita o influență asupra alegerii cocontractantului lor, cel puțin indirect, prin intermediul unei convenții colective.
- 59 Or, în speță, reiese din cuprinsul articolelor 9 și 11 din BMSVG că convenția de afiliere este încheiată între angajator și casa de asigurări, ceea ce implică exercitarea de către angajator a unei asemenea influențe în alegerea acesteia din urmă.
- 60 În consecință, este necesar să se considere că exercitarea unuia dintre drepturile de negociere colectivă enunțate la articolul 9 din BMSVG nu poate exonera o autoritate contractantă precum cea în discuție în litigiul principal de obligația sa de a respecta normele fundamentale care decurg din tratat, printre care se numără în special obligația de transparență care rezultă din cuprinsul articolelor 49 și 56 TFUE.
- 61 Or, obligația de transparență impune autorității contractante un nivel de publicitate adecvat, care să permită, pe de o parte, deschiderea către concurență și, pe de altă parte, controlul imparțialității procedurii de atribuire (Hotărârea din 17 decembrie 2015, UNIS și Beaudout Père et Fils, C-25/14 și C-26/14, EU:C:2015:821, punctul 39).
- 62 Este important, astfel, ca normele privind procedura de atribuire să fie aplicate în mod transparent tuturor ofertanților. Astfel, obligația de transparență, care este un corolar al principiului egalității, are în esență ca scop să asigure posibilitatea oricărui operator interesat de a decide să depună o ofertă în cadrul unor cereri de ofertă pe baza tuturor informațiilor relevante și să garanteze lipsa riscului de favoritism și de comportament arbitrar din partea autorității contractante. Ea presupune ca toate condițiile și modalitățile procedurii de atribuire să fie formulate în mod clar, precis și univoc, astfel încât, pe de o parte, să permită tuturor ofertanților mediu informați și care dau dovadă de o diligență normală să înțeleagă conținutul exact al acestora și să le interpreteze în același mod și, pe de altă parte, să circumscrie puterea discreționară a autorității contractante și să îi dea acesteia posibilitatea să

verifice în mod efectiv dacă ofertele ofertanților corespund criteriilor care guvernează procedura în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 februarie 2016, Ince, C-336/14, EU:C:2016:72, punctul 87, și Hotărârea din 22 iunie 2017, Unibet International, C-49/16, EU:C:2017:491, punctul 46).

- 63 Având în vedere toate considerațiile precedente, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolele 49 și 56 TFUE, principiile egalității de tratament, nediscriminării și obligația de transparență trebuie interpretate în sensul că sunt aplicabile încheierii unei convenții de afiliere între un angajator, organism de drept public, și o casă de asigurări ocupaționale, în vederea administrării și a plasamentului contribuțiilor destinate finanțării indemnizațiilor compensatorii plătite salariaților acestui angajator, chiar dacă încheierea unei asemenea convenții nu este rezultatul exclusiv al voinței angajatorului menționat, ci impune acordul fie al personalului, fie al comitetului de întreprindere.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 64 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a noua) declară:

Articolele 49 și 56 TFUE, principiile egalității de tratament, nediscriminării și obligația de transparență trebuie interpretate în sensul că sunt aplicabile încheierii unei convenții de afiliere între un angajator, organism de drept public, și o casă de asigurări ocupaționale, în vederea administrării și plasamentului contribuțiilor destinate finanțării indemnizațiilor compensatorii plătite salariaților acestui angajator, chiar dacă încheierea unei asemenea convenții nu este rezultatul exclusiv al voinței angajatorului menționat, ci impune acordul fie al personalului, fie al comitetului de întreprindere.

Semnături